

Södertälje kommun
sodertalje.kommun@sodertalje.se

2019-03-21

1 (17)

Dnr-2018:10143

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Wasaskolan i Södertälje kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Wasaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Wasaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör följa upp och analysera hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att skolan verkar för jämställdhet.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 oktober 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:10143) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat och undervisningens genomförande. Därefter fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser utifrån analysen. Rektorn leder och organiserar också det pedagogiska arbetet, men däremot är rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete begränsad.

Granskningen visar att rektorn leder och styr skolans arbete med att kontinuerligt och systematiskt följa upp och analysera verksamheten. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att elevernas kunskapsutveckling följs upp en gång per termin inom ramen för ett kommungemensamt system. Varje lärare bedömer då de egna elevernas kunskapsutveckling. Därefter analyserar ansvariga lärare, förstelärare och elevhälsan tillsammans resultatet och diskuterar vad som behöver förändras i undervisningen och elevers behov av anpassningar och stöd. Varje termin genomförs också olika uppföljningar och analyser av omdömen i årskurs 1-5, test- och provresultat samt betyg i årskurserna 6-9. Skillnader i resultat mellan flickor och pojkar samt mellan olika ämnen och årskurser kartläggs och diskuteras. Lärarna gör först en analys av elevernas kunskapsresultat för de klasser de är ansvariga för och därefter gör arbetslagen en gemensam analys. Arbetslagsledarna sammanställer de uppföljningar och analyser som lärarna gör och redovisar detta för skolledningen. Rektorn tar även del av lärarnas uppföljning och analys genom att delta i diskussioner på arbetslagamöten och kan då ställa frågor utifrån resultaten. Frågorna kan till exempel handla om varför det är så få elever som når betygsstegen A och B. Uppföljningar och analyser av elevernas kunskapsresultat ligger enligt rektorn till grund för resursfördelningen, bland annat påverkar resultaten hur tjänsterna fördelas.

Rektorn beskriver att hon följer upp hur undervisningen fungerar genom de analyser av resultat som hon får från ämneslag och arbetslag. I dessa analyser sätts kunskapsresultaten i relation till den genomförda undervisningen. Rektorn tar också del av lärarnas planeringar av undervisningen. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att skolledningen också följer upp undervisningen genom strukturerade lektionsbesök. Rektorn har gjort lektionsbesök hos varje lärare i årskurs 6-9 och den biträdande rektorn hos varje lärare i årskurs 1-5.

Av intervjuer och skolans dokumentation framgår att innevarande läsår pågår ett skolgemensamt arbete för att utveckla undervisningen. Arbetet har fokus på didaktisk respektive relationell kompetens. Arbetet sker under några timmar varje tisdag då lärarna sitter i mindre grupper och diskuterar undervisningen utifrån givna frågor. Det

gemensamma arbetet för att utveckla undervisningen tar sin utgångspunkt i de utvecklingsbehov som framkommit i skolenhetens systematiska uppföljning och analys av resultat, genomförande och förutsättningar. Arbetet styrs av skolledningen och leds på arbetslagsnivå av arbetslagsledare, förstelärare samt kommunens utvecklingslärare. Inom ramen för utvecklingsarbetet har lärare i årskurserna 4-9 fått individuell handledning och rektorn har tagit del av lärarnas rapporter med reflektioner över hur handledningen påverkat undervisningen.

Skolans likabehandlingsgrupp med en representant från varje arbetslag följer löpande upp det värdegrundsarbete som sker i varje arbetslag. Arbetet utgår från skolans dokument "Wasaskolans plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkningar". Vissa gemensamma insatser har under läsåret genomförts utifrån planen, exempelvis en kompetensutvecklingsdag för personalen som handlade om att stärka flickors självkänsla och en relationsdag där elever i årskurs 4, 5 och 6 fick lära känna någon ny i varje klass. Arbetet har emellertid inte genomförts i den omfattning som var planerad och det har exempelvis inte funnits tid i arbetslagen att diskutera det jämställdhetsperspektiv som behandlas i planen.

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har delegerat utvecklingsuppdrag och ansvar till olika funktioner och grupper, exempelvis arbetslagsledare, förstelärare och likabehandlingsgrupp. Det utvecklingsarbete som sker i olika forum, bland annat i arbetslagen och elevhälsan, följs upp såväl muntligen som skriftligen av rektorn och på detta sätt försäkras sig rektorn om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Rektorn har skapat förutsättningar för lärare att samverka för att utveckla undervisningen. Under innevarande läsår pågår, som ovan nämnts, ett arbete för att lärarna gemensamt ska utveckla sin undervisning. Vidare har skolan under höstterminen 2018 inlett ett arbete med att implementera ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal i arbetet med elever i behov av anpassningar och stöd. Arbetet handlar om att lärare och elevhälsan tillsammans ska utveckla undervisningen och i detta arbete fokusera på vad som fungerar för elever i undervisningen och inte lägga fokus på individuella problem hos elever. Arbetet fortsätter under vårterminen 2019 och sker i de olika arbetslagen. Ett arbetslag ska exempelvis se på filmer om språkstörning och därefter ska lärarna reflektera över innehållet samt tillsammans i arbetslaget komma överens om vad som är viktigt att tänka på i lärmiljön i klassrummen. I intervjuer framkommer att det skett en stor, positiv förändring i mötet mellan lärare och elevhälsans personal där deras gemensamma arbete handlar om att ta bort hinder för elevernas lärande.

Skolans likabehandlingsgrupp ansvarar för att utveckla arbetet med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Arbetet utgår från skolans plan för detta arbete. Gruppen leds av skolans biträdande rektor och består av representanter för varje arbetslag som ska vara en länk mellan gruppen och arbetslagen.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att obehöriga lärare har en behörig lärare som mentor som de kontinuerligt diskuterar undervisning och bedömning med samt sätter betyg tillsammans med. De obehöriga lärarna träffar sina mentorer varje vecka för en timmes planering och uppföljning av undervisningen, inklusive bedömningsdiskussioner.

Granskningen visar att rektorn behöver utveckla jämställdhetsarbetet på skolan för att kunna se till att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet.

Av intervjuer framkommer att rektorn och personal följer upp och analyserar skillnader i resultat mellan flickor och pojkar samt sätter resultaten i relation till genomförd undervisning och att vissa insatser genomförs på skolan. Bland annat beskrivs en insats riktad mot flickor i högstadiet. Syftet är att stärka flickors självkänsla och de flickor som deltar kommer att få fylla i en enkät som kommer att ligga till grund för insatserna i gruppen. Många flickor har anmält intresse av att delta. Det pågår också en insats riktad mot pojkar för att främja pojkars relationer. Inom ramen för skolans studie- och yrkesvägledning arbetar skolan också för att elevernas studie- och yrkesval inte ska begränsas av kön eller kulturell bakgrund. I dagsläget har emellertid skolan inte någon strategisk plan för hur jämställdhetsarbetet ska genomföras eftersom de nyligen har börjat analysera flickors och pojkars resultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör följa upp och analysera hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att skolan verkar för jämställdhet.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas och bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar

för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Skolinspektionen rekommenderar därmed rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete följa upp och analysera hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Vidare kan rektorn och personalen analysera eventuella könsmonster som synliggörs i anmälningar om kränkande behandling och som framkommer i elevhälsans arbete. Utifrån analysen kan rektorn identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och därefter fatta beslut om vilka insatser som ska genomföras för att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma möjligheter att lyckas i skolan.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är varierad och strukturerad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som motiverar eleverna och utmanar dem utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen och möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande.

Granskningen visar att undervisningen består av varierade arbetsformer och arbetssätt samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Av lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna får arbeta i såväl helklass som i grupp, i par eller enskilt. På lektionerna finns en variation och växling mellan olika

arbetsuppgifter och arbetssätt, bland annat lekar, diskussioner och laborationer. Granskningen visar även, genom lektionsobservationer och intervjuer, att lärarna ger eleverna det stöd de behöver för att förstå, komma igång och bibehålla koncentrationen på skolarbetet. På de observerade lektionerna försäkrar sig lärarna kontinuerligt om att eleverna förstår begrepp samt innehållet i genomgångar och arbetsuppgifter. Lärare framhåller i intervjuer att skolans system som innebär att man är två lärare i varje klass ger dem möjlighet att fånga upp elever som tappar koncentrationen under lektionen, antingen för att de behöver mer hjälp eller ytterligare utmaningar.

Vidare visar granskningen att lärarna strukturerar undervisningen på ett sätt som innebär en tydlig start, där syftet med lektionen och de olika momenten tydliggörs för eleverna, samt en uppföljande avslutning. De observerade lektionerna har samtliga en tydlig inledning med lektionens innehåll uppskrivet på tavlan och en muntlig genomgång av lektionsinnehållet. Vidare framkommer av lektionsobservationerna att syftet med lektionen tydliggörs för eleverna.

Elever beskriver i intervjuer att många lärare är bra på att väcka deras intresse för arbetsområdet, exempelvis genom en spännande berättelse eller arbetsuppgift. Som exempel nämns att en lärare i ämnet historia har klätt ut sig till olika historiska personer, bland annat Gustav Vasa. Undervisningen blir också stimulerande genom att lektionerna är varierade uppger elever. Vid några observerade lektioner knyter läraren under lektionen an till tidigare arbetsområden genom att ställa frågor till eleverna och på så sätt få en bild av elevernas lärande samt en möjlighet för eleverna att befästa kunskaper. I samband med några lektionavslut genomförs en utvärdering för att såväl eleverna själva och lärarna ska få en bild av vad eleverna lärt sig under lektionen. Den lektionsstruktur som Skolinspektionen har observerat beskrivs även i intervjuer med elever, lärare och rektorn.

Av granskningen framgår att lärarna försöker stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Såväl elever som lärare beskriver i intervjuer en så kallad motivationsstege som några lärare använder sig av för att stämma av med eleverna hur de uppfattar lektionens innehåll. I samtliga elevintervjuer uppger elever att deras lärare signalerar att de tror att eleverna vill och kan lära sig. Lärare ger i intervjuer exempel på hur de ger elever möjlighet att själva välja svårighetsgrad inom ett arbetsområde samtidigt som de uppmuntrar elever att våga sig på svårare uppgifter än de från början tänkt. Samtliga lektionsobservationer kännetecknas av att lärare ofta bemöter elevers frågor med följdfrågor som innebär att eleven själv kan komma på lösningen på ett problem eller utveckla sitt svar ytterligare.

Granskningen visar också att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassade utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar. Elever beskriver i intervjuer att de kan få både lättare och svårare uppgifter samt att de kan få olika läxor beroende på hur mycket de kan inom ett ämne. Som exempel kan nämnas en uppgift i ämnet slöjd, där alla elever tränar sig i att såga, men där uppgifterna är individuellt utformade av läraren och svårighetsgraden ökar efter hand. Rektorn nämner i intervjun att skolan har lärare som är mycket skickliga i att utforma uppgifter som passar alla elever, både de elever som har svårigheter och de elever som behöver större utmaningar.

Granskningen visar att lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen. Elever beskriver i intervjuer att de kan få vara med och bestämma arbets- och redovisningsformer. Ett exempel ges från ämnet matematik där eleverna i en klass framförallt arbetat i läroboken. Efter önskemål från eleverna får de nu arbeta mer gemensamt och muntligt i ämnet eftersom eleverna har märkt att de lär sig bättre genom att tillsammans prata om olika uppgifter och lösningar. Även lärare ger exempel på hur de ger eleverna inflytande över undervisningen. Flera lärare nämner att de utformar innehållet i lektionen utifrån elevernas förståelse och intressen. Det kan ha hänt något i elevernas omgivning som de är uppfyllda av, exempelvis en bilbrand, och då kan den planerade lektionen i ämnet matematik till en början handla om bränder och räddningstjänsten och bli en del av ämnet samhällskunskap.

Vidare framgår av samtliga intervjuer samt av lektionsobservationer att eleverna regelbundet får utvärdera undervisningen. Eleverna berättar att de kan få utvärdera med hjälp av en applikation där de får välja en grön alternativt röd gubbe för att indikera om de lärt sig det som var lektionens mål, i det här fallet att förstå enkla näringskedjor. Av intervjuer med elever och lärare samt lektionsobservationer framgår också att lärarna även använder skriftliga utvärderingar och in- och utgångsbiljetter, "entry and exit tickets" för att bland annat jämföra elevernas kunskaper i början och slutet av ett arbetsmoment.

Granskningen visar även att elever ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Som exempel nämns att en del lärare använder startuppgifter för att såväl eleverna som lärare ska se vad eleverna lärde sig lektionen innan. Enligt eleverna blir lärandet då tydligt både för dem själva och läraren. Av intervjuerna framgår även att eleverna får reflektera över sitt eget lärande i samband med utvecklingssamtal.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero.

Skälen till bedömningen är att det sker ett systematiskt arbete för att skapa studiero och en trygg miljö. Skolan kartlägger kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar insatser utifrån resultaten. Eleverna är delaktiga i analysen och i utformandet av förbättringsinsatser.

Granskningen visar att skolan har ett samlat arbete för att skapa studiero. Förutom det skolgemensamma arbetet sker även arbeten i varje klass utifrån de behov som lärare och elever identifierat där. Av samtliga intervjuer framkommer att arbetet utgår från de kartläggningar som genomförs varje termin. Då får samtliga elever anonymt besvara en digital enkät. Enkätresultaten sammanställs klassvis och mentorerna redovisar resultaten i sina klasser. Därefter får eleverna diskutera och analysera resultaten samt komma med förslag på förbättringsåtgärder. De resultat som rör situationen i klassen tas omhand av mentorn och de förslag som rör situationen på skolan i stort förs vidare till elevrådet. I arbetslagen diskuteras sedan klassernas förslag och en redovisning sker från varje arbetslag till skolledningen. Under höstterminen 2018 använde lärarna också ett stödmaterial från Skolverket där lärarna årskursvis gjorde en självskattning av sitt arbete för att åstadkomma studiero.

I samtliga intervjuer framkommer att skolan tidigare haft problem med bristande studiero i klassrummen men att studieron nu är bra. Ett samlat arbete har genomförts under höstterminen 2018 som innebär att lärarna tillämpar en gemensam lektionsstruktur. Av intervjuer och lektionsobservationer framkommer att varje lektion har en tydlig inledning och ett tydligt avslut. Syftet och innehållet med lektionen presenteras för eleverna vid lektionsstart i form av så kallade lärandemål och görandemål. Under de observerade lektionerna upprätthåller lärarna studieron och eleverna arbetar koncentrerat. Lärarna leder arbetet under lektionen och försäkrar sig om att samtliga elever förstår innehåll i genomgångar och vad arbetsuppgifter handlar

om. Lärarna fångar snabbt upp elever som inte verkar förstå eller inte lyssnar och ser till att de deltar i klassens arbete.

Det framkommer emellertid av intervjuer och lektionsobservationer att undervisningen kan störas av elever utanför klassrummen. Skolan har vidtagit flera insatser, bland annat anställt personal som ska finnas i skolans allmänna utrymmen för eleverna vid skoldagens början och slut samt på raster. Av intervjuer med elever och lärare framkommer också att skolans personal följer en så kallad åtgärdsstrappa om elever stör ordningen i skolan. Vidare genomför kuratorn riktade insatser mot några grupper, framförallt pojkar i de högre årskurserna.

Granskningen visar att skolan genomför ett förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa en trygg miljö. Av samtliga intervjuer framgår att skolan regelbundet följer upp och analyserar tryggheten genom elevenkäter. Eleverna gör också ronder tillsammans med sina lärare för att identifiera otrygga platser. Även sammanställningar och analyser av anmälningar om trakasserier och kränkande behandling är ett underlag i arbetet.

De enkäter som Skolinspektionen genomförde vårterminen 2018, visade att den personal och de elever i årskurs 9 i Wasaskolan som besvarade enkäten, skattade området "trygghet" lägre än genomsnittet för samtliga medverkade skolenheter i insamlingsomgången. Enligt skolans dokumentation visade anmälningar om kränkande behandling att konflikter på rasterna var vanligt förekommande. Utifrån resultatet har skolan genomfört insatser. Skolan har exempelvis anställt en elevcoach som vistas bland eleverna på raster. Skolan deltar också i ett projekt, vars syfte är att skapa fler aktiviteter och mer trygghet på rasterna i låg- och mellanstadiet. Elever i årskurserna tre till sex utses till trivselledare och ansvarar tillsammans med någon vuxen för att planera och arrangera rastaktiviteter. Det framkommer emellertid av intervjuer med elever, lärare och rektorn att systemet med rastvakter behöver ses över för att eleverna ska känna att de kan få stöd av vuxna på rasterna. Därför har rektorn tagit fram en "rastvaktstrond" för att säkerställa att personalen är där eleverna är och kan ingripa då det behövs. Systemet ska nu diskuteras med personalen.

Av intervjuer med eleverna framkommer att de känner sig trygga på skolan. Av rektorsintervjun framgår att skolans kartläggningar visar att eleverna anser sig trygga, men att skolan behöver vidta ytterligare insatser för att förbättra språkbruket elever emellan och stävja skojbråk. För närvarande genomför skolans kurator insatser på grupp- och klassnivå, exempelvis för att förbättra elevernas språkbruk och möjligheter att hantera konflikter. Vidare deltar skolans ungdomscoach i diskussioner på sociala medier och får därigenom en bild av hur situationen är där och vidtar därefter riktade

insatser. I intervjuer beskriver lärare att de har ett gemensamt förhållningssätt vad gäller elevernas språkbruk och att de reagerar, följer upp och dokumenterar ärenden avseende trakasserier och kränkande behandling i en elevärendepärm. De följer också den så kallade konsekvenstrappan och vidtar åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka vikten av att skolan fortsätter arbeta för att skapa en miljö som präglas av trygghet och studiero för att komma till rätta med de problem som skolan själv uppmärksammat, bland annat språkbruket. Inom ramen för detta arbete bör skolan även systematiskt kartlägga förekomsten av trakasserier och kränkande behandling på nätet. Den enkät som skolan genomför berör inte kränkningar på nätet. Att kränkningar på nätet förekommer beskriver några lärare som själva har arbetet förebyggande och åtgärdande i sina klasser utifrån uppkomna situationer. I Skolinspektionens rapport *Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling (2016)* framhålls att trots att kränkningar på nätet uppmärksammas mer och mer i samhället är skolors arbete snarare reaktivt än proaktivt. För att förändra detta bör skolorna inkludera nätet i både det förebyggande och främjande arbetet. Dels behöver skolorna kartlägga och analysera den egna verksamheten för att identifiera risker för kränkningar på nätet, dels samtala om normer och värden i verksamheten för att utmana de normer som råder och som kan leda till att kränkningar på nätet uppstår.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skälen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i bedömningar och betyg samt ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skillnader i lärarnas bedömningar och betyg. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att rektorn följer upp och analyserar likvärdigheten i betygssättningen, bland annat genom att jämföra resultaten på de nationella proven med betygen. Rektorn har bland annat

uppmärksammat avvikelser i ämnet matematik, både i årskurs 6 och 9. Arbetslagen har fått analysera och förklara vad som kan ligga bakom de skillnader som finns mellan nationella provbetyg och betyg. En förklaring till stora skillnader i något ämne var att lärarna inte hunnit med vissa områden samt hade betydligt mer bedömningsunderlag utöver resultatet på nationella provet att ta hänsyn till i samband med betygssättningen. Rektorn har även jämfört elevers slutbetyg i olika ämnen med de betyg de fått i motsvarande ämnen i gymnasiet. Rektorns uppföljning och analys visar att skillnaderna inte är stora förutom i ämnet spanska, där det fanns stora avvikelser. Enligt rektorn har skolan haft stor personalomsättning i ämnet spanska och bristande överlämningar mellan lärare vilken kan ha påverkat kvaliteten på betygssättningen. Vidare har skolans studie- och yrkesvägledaren jämfört betygen ur ett likvärdighetsperspektiv och sett att elever kan ha väldigt varierande resultatbild. Detta kommer att diskuteras med lärare längre fram under vårterminen 2019.

Södertälje kommun har ett gemensamt system för att terminsvis följa upp elevers kunskapsutveckling i samtliga ämnen i grundskolan. Kommunens system innebär att ansvarig lärare bedömer elevens kunskaper i ämnet genom en färgkodning. Bedömningen görs i relation till de kunskapskrav som finns i grundskolan. Rektorn beskriver att hen har analyserat dessa bedömningar och kommit fram till att vissa bedömningar verkat ologiska. Som exempel nämns elever som i årskurs 9 bedömts klara kunskapskraven i matematik, men samtidigt presterat i nivå med vad elever i årskurs 6 gör på det ett diagnostisk test i ämnet. Rektorn har gett skolans speciallärare i uppdrag att analysera ett slumpvist urval av dessa bedömningar för att se om bedömningarna är rättvisa och likvärdiga. Rektorn har också delegerat till förstelärare att ta fram en analysmall som kan stödja lärarna i arbetet med att bedöma elevernas kunskapsutveckling.

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samarbeta kring bedömning och betygssättning för att öka likvärdigheten. I intervjuer ger lärare exempel på hur de arbetar för att deras bedömningar ska bli rättvisa och likvärdiga. Lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd samt nationella prov samt arbetar med sambedömning inom ramen för tvålärarskapet och i ämneslagen. Som exempel nämns hur man i lärarparet tillsammans analyserat texter och bedömt oidentifierade elevarbeten. I ämnet slöjd har lärarna haft nationella slöjdrträffar då de diskuterat bedömning och betygssättning samt också tillsammans tagit fram bedömningsunderlag. I de samhällsorienterande ämnena har lärarna diskuterat hur de samlar belägg för att kunna bedöma varje elevs kunskaper. Lärarna beskriver också att de i varje arbetslag diskuterat hur de ska bedöma elevernas kunskaper vid den terminsvisa färgkodningen. Det kommungemensamma arbetet med sambedömning av

nationella prov i årskurs 3 stödjer en likvärdig bedömning och lärarna önskar att en liknande sambedömning ska genomföras för proven i årskurserna 6 och 9.

Det finns enligt rektorn möjligheter för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning, Framförallt sker detta arbete inom ramen för tvålärarskapet. Varje par har en gemensam planeringstimme i veckan då de även diskuterar bedömning. Några lärare framför att de skulle vilja ha ytterligare tid för att arbeta med kvalitetssäkring av sina omdömen och betyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Lena Stadler

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Stadler

X Eleonor Duvander

Eleonor Duvander

Föredragande

Signerat av: Eleonor Duvander

I handläggningen av ärendet har även utredarna Eva Fröberg och Åsa Rasmussen medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 3 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 21 januari 2019 och den 23 januari 2019. Besöket genomfördes av Eleonor Duvander och Eva Fröberg.

Wasaskolan ligger i stadsdelen Geneta, cirka 3 km från Södertälje centrum. Skolenheten har förskoleklass, grundskola årskurs 1-9 och grundsärskola årskurs 7-9. I grundskolan går totalt cirka 550 elever. Grundskolans personal är indelad i arbetslag, ett för varje stadium. Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök pågick en rekrytering av ytterligare en biträdande rektor.

Denna granskning berör endast utbildningen i grundskolan.